

Lillestrøm, 19.12.2025

Glomma kraftproduksjon AS - Vurdering av habitatforslag i Andelva

Vi viser til habitatforslaget (5107-32-M Andelva-habitattiltak gyteområder fisk-K3240Ø) i Andelva nedenfor Bøhnsdalen dam i forbindelse med vannforvaltningsarbeidet i Hurdalsvassdraget vannområde.

Akershus Energi har gjort en vurdering av tiltaksforslagene fra Naturrestaurering AS, rapport fra 2019, som ligger til grunn for habitatforslaget i Vann-nett. Basert på modellering av de fysiske forholdene i elveløpet og fiskefaglige anbefaling fra Bjørn Otto Dønnum, mener vi at det ikke er grunn til å gå videre med disse tiltakene og ønsker at tiltaket tas ut for neste planperiode.

Vår vurdering

1. Utlekking av gytegrus og graving av dypere kulper i området ved fabrikkbygning (gamle Elektrolux)

Vår vurdering:

Vi har befart elvestrekningen ved ulike vannføringsforhold og årstider. Det er i tillegg gjennomført en simulering av kreftene som påvirker elvebunnen ved flom og vannhastigheter på den aktuelle elvestrekningen ved ulike vannføringer. Resultatet fra simuleringen viser at det på strekningen nedenfor kraftverksdammen og ned til fossestryket/fallet har høye vannhastigheter og store skjærspenningskrefter under normale flommer. Noe som tilsier at tiltak med utlegging av gytegrus og graving av dypere kulper antakelig vil bli vasket ut og flyttet på med jevne mellomrom. Det er også stilt spørsmål ved hvor mye fisk som faktisk forserer fossestryket og hvor egnet elveløpet langs Elektrolux-bygningen er for gyting. Historikk og kunnskap tilsier videre at det er mye forurensning i grunnen i dette området som følge av tidligere industri. Dette taler for å være spesielt forsiktige med å grave i disse massene. Simulering og vurdering er vedlagt, vedlegg 1.

2. Utlekking av store steiner og død ved nedstrøms strykepartiet

Vår vurdering:

Modelleringen i vedlegg 1 indikerer at elveløpet fra det gamle kraftverktløpet har gunstigere hastigheter og skjærspenninger sammenliknet med elveløpet ovenfor fossestryket. Dette tilsier at det kan være mulig å etablere en gyteplass her, imidlertid viser simuleringen at vannhastigheter og skjærkrefter ved høyere vannføringer (høyere enn 50 m³/s) innebærer en risiko for at grusen transporteres vekk. På denne strekningen kan det være mulig å etablere gyteplass (er) for harr i bakevjen nedstrøms grusøra som er lagt opp. Et annet poeng er at det er vanskelig tilgjengelig pga. den bratte og høye skråningen fra den anlagte

parkeringsplassen og ned til elvekanten. Etter en nærmere vurdering anser Akershus Energi at kostnaden med utlegging av stor stein og død ved ikke svarer for nytten dette vil ha på sikt til at vi ønsker å gå videre med et slikt tiltak.

3. Etablere en årssikker minstevannføring og periodevis økte vannslipp i perioden 20.09-15.10 for å sikre potensielle gyte- og oppvekstområdet

Vår vurdering: Akershus Energi har siden 2020 etablert en permanent løsning for slipp av en helårlig minstevannføring gjennom en utsparing i dammen ved Bøhnsdalen. Dette mener vi er et positivt tiltak for fisk og vassdragsmiljøet på elvestrekningen nedenfor kraftverksinntaket. For øvrig er det typisk for årstiden på høsten at tilsiget gir overløp over dammen slik at vannføringen på berørt elvestrekning blir høyere enn minstevannføringen. Akershus Energi tar likevel med oss videre innspillet knyttet til å holde en tilstrekkelig minstevannføring nedenfor vårt kraftverk, og vil følge opp dette i forbindelse med vårt internkontrollarbeid knyttet til ytre miljø.

Konklusjon

Basert på en helhetlig vurdering mener Akershus Energi at habitatforslaget nedstrøms inntaket til Bøhnsdalen kraftverk ikke er hensiktsmessig å gjennomføre slik det er foreslått. Dette baserer vi på den miljøfaglige vurderingen og modelleringen av elveløpet, befaring og diskusjoner i møte med vannområdeansvarlig i Nannestad kommunehus 2. september 2025. Kunnskap og antakelser om endel forurensning i grunnen mener vi også taler imot å grave i elveløpet.

Vi ønsker at tiltaksforslaget tas ut av vannforvaltningsplanene for neste periode, som vurdert ikke aktuelt og hensiktsmessig etter en nytte/kost-vurdering.

Akershus Energi vil likevel jobbe videre med vurderinger knyttet til nødvendige tiltak knyttet til vår påvirkning på naturmiljøet i Andelva. Det kan derfor avdekkes nye tiltaksforslag senere og som vi i så fall vil ha dialog med HUVU om fremover.

Med vennlig hilsen

Glomma Kraftproduksjon AS

Sverre Revhaug

Vedlegg:

Simulering av vannføring i Andelva forbi Bøhnsdalen kraftverk, B. O. Dønnum, 25.08.25